

jeg stiller til dette Affnit om Bandasbenyttelsen. Men ligesaa vist som vi maae gaae korte Skridt med Hensyn til Drainingen, ligesaa vist maa man finde sig i at gaae korte Skridt med Hensyn til Afbenyttelsen af Banded; der er desuden den store Forskjel mellem Afbenyttelsen og Drainingen, at der stiller sig større Hindringer i Veien for Afbenyttelsen, der ikke ere saa lette at overvinde som ved Drainingen, skøndt de ogsaa der kunne være vanskelige nok at overvinde, men dog ikke ere af saa stor Vanskelighed; thi hvad der væsentligt stiller sig imod Afbenyttelsen er Bandedværkerne. Jeg har ved en anden Leilighed, under en tidligere Behandling af denne Sag, foreslaaet, at der i denne Lov skulde indføres Bestemmelser, som paa en Maade deelviis exproprierede. Jeg er nu ved nærmere Drøftelse af Sagen i Udvalget kommen til den Overbeviisning, at det ikke let kan lade sig gøre, men vil medføre Vilkaarlighed og maaskee, som Nogle have paaftaaet, Indgreb i Eiendomsretten; om det kan være et Indgreb i Eiendomsretten, skal jeg lade staae hen uimodsagt. Men hvad jeg kunde ønske, er fuld- stændig Expropriering af de Bandedværker, som ligge paa saadanne Steder, hvor de landoekonomiske Fordele mange Gange overveie de Fordele, som vindes ved Bandedværkerne. Jeg har paaftaaet tidligere og paaftaaer endnu, at det er en Urimelighed, at Lovgivningen ikke i saadanne Tilfælde skrider imellem og exproprierer saadanne Bandedværker, som med gyldige Grunde kunne paavises at anrette en ubodelig Skade for de Omkringboende. Dette Affnit i Bandedlovgivningen kan maaskee i Manges Dine betragtes som ubetydeligt, men paa den Egn, hvor jeg hører hjemme, har dette Affnit en langt større Betydning for Behøverne end Drainingsvæsenet, og det er det, der gjør, at jeg er mere ukyndig i Drainingsvæsenet end i Punktet om Bandedbenyttelsen. De have begyndt saamaat i min Egn, at draine hvor det kunde lade sig gøre, men de have som sagt mødt Modstand med Hensyn til Bandedværkerne. Der er det Gode indført i dette Affnit om Bandedbenyttelsen, at det Banded, som Bandedværkerne have til Overflod, er det til- ladt Jordbrugerne at benytte til Overriksling,

men det høitærede Things Medlemmer ville indrømme, at det er vanskeligt at foranstalte Anlæg paa de Betingelser, at de ikke maae benytte Banded til andre Tider, end naar der er Overflod til Bandedværkerne. Da nu engang disse Bandedværker ere der, er det ikke muligt, at de hovedfulds kunne ryddes af Veien, og man maa bøie sig for, hvad man ogsaa tidligere har udtalt, at Drainingen endnu er i sin Barndom hos os, og at Mange endnu ikke erkjende den Nytte, den kan gjøre; men jeg haaber, at vi med Tiden ville komme til at erkjende, at disse Hindringer absolut maae ryddes af Veien. Jeg beder vel at mærke, at det ikke er min Mening, at alle Bandedværkerne uden Undtagelse skulle ryddes af Veien, men de, jeg nærmest sigter til, ere dem, hvorom det kan siges, at de i høi Grad skade de landoekonomiske Forhold, deels som Hindringer for Afbenyttelsen og deels som Hindringer for Afdrainingen. Der maatte her i denne Lov, dersom saadanne Mangler skulde være ryddede af Veien, være opstillet en Mængde Paragrapher, angaaende Expropriationsspørgsmaalet. Det er ved tidligere Leiligheder hørt, at det er Noget, som det høitærede Thing er meget utilbøielig til at gaae ind paa, og jeg nægter heller ikke ved nærmere Overveielse af Sagen, at da Lovens Titel hedder: Tillæg til og Forandring i den gjældende Lovgivning om Banded Afledning m. m., er det maaskee heller ikke passende, at gjøre Fordring paa, at saadanne Bestemmelser skulle føres ind.

Jeg skal kun udtale den Forhaabning, at naar dette Spørgsmaal igjen kommer paa Bane, som jo ikke vil være længe, efter hvad vi nu hørte, at vi da kunne komme til at rydde nogle af disse Hindringer afveien. Jeg har ved denne Sags første Behandling udtalt, at der er de Bandedværker, som anrette en Skade, der i eet Aar er langt større end hele Bandedværkets Værdi — og jeg troer, ingen af de Herrer vil nægte mig, at hvor et saadant Tilfælde kan paavises, der er det paa Tiden, at Lovgivningsmagten skrider imellem. Vel at mærke maa vedkommende Eier have fuld Erstatning; thi det falder mig ikke ind, at nogen Eier til Fordeel for de Omkringboende skulde lide Tab;